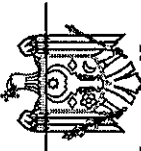


93

Lilia DABLIJA
Secretar General



Digitally signed by Dabija Lilia
 Date: 2022.03.15 13:27:43 EET
 Reason: MoldSign Signature
 Locaator: Moldova

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul legii privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești, număr unic (518/MIDR/2021)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Cu referire la proiectul Legii pentru declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești și proiectul Hotărârii Guvernului de aprobare a acestuia, comunicăm următoarele.</p> <p>Cu titlu general, remarcăm dorința autorului proiectului de a stabili, prin intermediul proiectului de lege, o serie extinsă de derogări de la cadrul normativ general referitor la procedura de expropriere și la alte domenii conexe. Anticipăm că la baza acestor derogări stă faptul că procedura de expropriere reglementată de Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999 este destul de greoaie pentru a fi utilizată în cazul particular de utilitate publică ce a stat la baza elaborării prezentului proiect (lucrările de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Unul din principalele obiective ale Republicii Moldova reprezintă asigurarea securității aprovizionării cu energie electrică a consumatorilor finali, fapt pentru care documentele de politici naționale prevăd implementarea Proiectului de interconectare asincronă a sistemului electroenergetic al Republicii Moldova cu sistemul electroenergetic al României. Proiectul menționat este unul de interes național, prevăzut de Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2030 (în continuare Strategia</p>

to-Back Vulcănești), motiv pentru care se impune adoptarea unor soluții mai flexibile în speță.

Cu toate că recunoaștem această particularitate a procedurii de expropriere reglementate deja și apreciem că este posibilă reglementarea distincții a unei proceduri de expropriere pentru anumite domenii particulare, care ar fi mai rapidă și mai simplificată decât cea reglementată de dreptul comun în materie, precizăm că nu susținem modalitatea pentru care a optat autorul proiectului în vederea atingerii acestor deziderate.

O primă remarcă vizează un aspect ce a fost analizat și în doctrina din domeniu și care constă în aceea că actul juridic de declarare a utilității publice pentru lucrările de interes național, emis de Parlament în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 488/1999, nu poate fi considerat lege decât, eventual, din punct de vedere organic și formal (este emis de Parlament, după procedura legislativă), însă nu și material; și asta pentru simplul fapt că un asemenea act juridic nu este un act normativ: îi lipsește aplicabilitatea repetată, caracterul normativ, așadar. Altfel spus, el scapă clasificării tradiționale acte individuale – acte normative, nefiind nici personal (care își cunoaște destinatarul încă de la emiterea sa), nici impersonal (ai căror destinatari sunt determinabili după anumite criterii obiective cuprinse în conținutul actului), ci apersonal, referindu-se nu direct la persoane, ci mai degrabă la o situație juridică, particularii fiind afectați de un asemenea act doar indirect, prin emiterea altor acte administrative subsecvente acestuia (în cazul exproprierii, prin decizia comisiei care

Energetică), aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 102/2013. Proiectul de interconectare a Republicii Moldova cu piața internă de energie a UE prin linii electrice, precum și măsurile de fortificare a rețelelor interne sunt esențiale pentru siguranța aprovizionării cu resurse energetice cât și pentru bunăstarea socială din Republica Moldova. În acest sens, Strategia Energetică apreciază ca strict necesară conectarea asincronă a sistemului energetic național la Rețeaua europeană a operatorilor de transport și de sistem a energiei electrice (ENTSO-E) prin LEA 400 kV Vulcănești – Isaccea (România). Lucrările de construcție a LEA 400 kV pe direcția Vulcănești – Chișinău și a stației electrice de tip Back-to-Back sunt parte a Proiectului de Interconectare a rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza I și vor fi realizate până în anul 2024.

	<p>soluționează întâmpinările la propunerile de expropriere).</p> <p>Importanța practică a acestei observații rezidă în aceea că o „lege” de declarare a utilității publice nu poate modifica legislația în vigoare în materia exproprierii, trebuind să i se conformeze acesteia. Pe cale de consecință, se impune soluția unei scindări de prevederi din cadrul proiectului, cu promovarea unui proiect distinct de lege prin care exclusiv se va declara utilitatea publică de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (de maniera unor legi similare adoptate anterior de Parlament, cum ar fi Legea nr. 136/2020 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de reabilitare, modernizare și extindere a unor drumuri naționale; Legea nr. 67/2017 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție și de reconstrucție a liniilor electrice de înaltă tensiune (110 kV) conform traseului Drochia–Șuri, Șuri–Dondușeni, Chișinău–Hîncești, Hîncești–Cneazevca, Șoldănești–Ignăței; ș.a.) și a unui proiect distinct prin care va fi reglementată procedura particulară de expropriere a bunurilor necesare pentru realizarea lucrărilor de interes public național la care face referință autorul proiectului de față, cu stipularea tuturor excepțiilor necesare de la cadrul normativ existent. Pentru o ghidare în acest sens, poate fi analizată în calitate de exemplu modalitatea în care a procedat legiuitorul român, care a adoptat Legea nr. 33/1994</p>	<p>Totodată, în contextul circumstanțelor/limitărilor apărute pe piața energiei electrice și gazelor naturale a Republicii Moldova începând cu luna octombrie 2021, cât și în contextul crizelor în domeniul energetic pe plan regional, Republica Moldova urmează să întreprindă acțiunile necesare pentru asigurarea securității energetice a țării.</p> <p>În acest context, considerăm că proiectul de lege va facilita procesul de construcție a (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești.</p>
--	--	---

privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică (în calitate de cadru normativ general), iar ulterior a adoptat Legea nr. 198/2004 privind unele măsuri prealabile lucrărilor de construcție de autostrăzi și drumuri naționale și Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local (ce consacră unele prevederi derogatorii de la procedura generală).

Alături de această sugestie generală de ordin conceptual, remarcăm următoarele aspecte particulare:

La proiectul legii:

1. La art. 1 menționăm că, includerea definițiilor în actul normativ trebuie să se facă doar în cazul și în limita necesară pentru reglementarea cercului subiecților, drepturilor și obligațiilor acestora și a modului de exercitare a drepturilor și obligațiilor. Pentru atingerea acestui scop se impune imperios ca noțiunile să fie definite doar în cazul în care la momentul adoptării actului se constată că un termen este pasibil de a fi interpretat în mai multe sensuri și autorul actului normativ la etapa adoptării decide că nu trebuie să lase determinarea sensului exact al termenului în sarcina celor care vor interpreta și aplica actul normativ. Această regulă este aplicabilă și în cazul în care termenul este folosit în alt sens decât cel uzual.

În acest context, menționăm necesitatea indicării în nota informativă a îndeplinirii condițiilor care impun definirea termenului în actul normativ, precum și a circumstanțelor care justifică definirea termenului în

Se acceptă

Unele noțiuni generale au fost excluse, cele care nu se regăsesc în alte legi au fost păstrate.

sensul propus de autori. În opinia noastră aceasta trebuie să se facă doar în situații excepționale, deoarece art. 71 alin. (4) al Legii 100/2017, care prevede că la interpretarea actului normativ trebuie să se țină cont de nota informativă care a însoțit proiectul, permite ca problemele care ar putea apărea să fi soluționate prin menționarea în mod expres în nota informativă a sensului în care urmează să fie interpretat un termen, deoarece aceasta ar permite să se atingă afit scopul limitării discreției celor care vor interpreta actul dar și scopul de a permite că actul normativ să fie aplicat și relațiilor sociale care se vor naște pe viitor și de care, evident, nu putea să țină cont autorul actului normativ.

Totodată, se va ține cont că, nu este necesară dublarea noțiunilor din alte acte normative, paralelismele în legislație fiind inadmisibile. Astfel noțiunile „expropriere”, „expropriat”, „expropriator”, „propunerea de expropriere” se vor exclude or, acestea sunt indicate în Legea expropriării pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999. Noțiunile „persoane afectate de proiect”, „afectate temporar”, „afectate permanent” nu suscită dubii de interpretare, motiv pentru care, propunem excluderea acestora.

La noțiunea „Acorduri de finanțare” nu este indicată semnificația noțiunii, dar sunt enumerate acordurile și contractele care au fost încheiate între Republica Moldova și bănci sau Asociația Internațională pentru Dezvoltare. Prin urmare, propunem indicarea acestuia la un articol distinct.

Se acceptă
Noțiunea „Acorduri de finanțare” a fost exclusă.

2. Potrivit proiectului legii se intenționează ca procedura de expropriere să se inițieze prin derogare de la art. 61 alin. (2) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, art. 12 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, dispozițiile Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999, art. 72, art. 74 și art. 80 din Codul funciar nr. 828/1991. În acest sens, nota informativă urmează să conțină argumente privind necesitatea derogării.

Recunoscând în principiu posibilitatea derogării de la cadrul normativ general referitor la procedura de expropriere pentru cauză de utilitate publică cu ocazia realizării unor lucrări particulare de utilitate publică ce reclamă o abordare mai flexibilă, trebuie totuși să precizăm că aceste derogări au o limită expresă, neputând fi contrare garanțiilor constituționale aferente procedurii de expropriere.

În contextul dat, subliniem că art. 46 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova stabilește că „(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire”. Necesitatea existenței unei despăgubiri prealabile acțiunii de transfer a proprietății de la expropriat la expropriator este o condiție imperativă și unanim recunoscută la nivel doctrinar, dar și jurisprudențial (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții Constituționale nr. 69/1999 despre controlul constituționalității art. 14 alin. (2) din Legea cu privire la

Se acceptă

Nota Informativă a fost modificată conform solicitării.

Se acceptă parțial

Dezvoltarea sectorului electroenergetic AL Republicii Moldova este imperativ necesară în contextul asigurării energetice a țării, care poate fi asigurată prin consolidarea infrastructurii naționale de generare și transport a energiei electrice.

Astfel, precizăm că la data de 12 noiembrie 2021, a fost semnat

	<p>energetică nr. 152/1998) atât pe plan național, cât și pe plan internațional.</p> <p>În legătură cu aceste considerente, remarcăm că proiectul transmis în adresa ministerului conține un șir de prevederi care contravin acestei garanții (cum ar fi spre exemplu pct. 3, 4, 5 din anexă), care riscă să fie declarate neconstituționale. Necesitatea respectării spiritului art. 46 alin. (2) din Constituție implică faptul că exproprierea se pronunță întotdeauna sub condiție suspensivă, transferul imobilului în proprietatea publică a expropriatorului nefiind posibilă decât după îndeplinirea obligațiilor stabilite în sarcina sa, în special cea legată de plata despăgubirii. Executivul nu este liber în acțiunile sale. Pe de o parte, el trebuie să se conducă de interesul colectivității, care nu este unica bază a restricției impuse proprietarului, iar, pe de altă parte, limita admisibilă a unei restricții sociale trebuie să fie determinată de asigurarea existenței dreptului la proprietatea privată, prevăzută de art. 46 alin. (1) din Constituție. Astfel, dispozițiile alin. (1) garantează dreptul la proprietate, iar dispozițiile alin. (5) impun o obligație socială, formând un tot întreg, indisolubil, care determină existența unui echilibru (Hotărârea Curții Constituționale nr. 38/1999 (importul mijloacelor de transport)).</p> <p>Privarea de proprietate impune obligația statului de a despăgubi pe proprietar, pentru că fără plata unei sume rezonabile, raportată la valoarea bunului, măsura constituie o atingere excesivă a dreptului la respectarea bunurilor sale. Imposibilitatea de a obține o despăgubire echitabilă în cadrul privării de proprietate constituie o</p>	<p>Contractul pentru construcția a 158 km de linie electrică aeriană de înaltă tensiune, cu compania Indiană KEC International, pe direcția Vulcănești – Chișinău. Construcția liniei electrice va avea un impact pozitiv pentru cetățeni și pentru economia națională, deoarece va oferi acces la mai multe surse de energie, prin crearea unei alternative de livrare a energiei electrice din spațiul European, țara fiind capabilă, astfel, de a trece mai ușor de crizele energetice. În același timp, Republica Moldova va deveni parte a unei piețe energetice competitive și sigure la nivel regional, European, ceea ce, în final, va însemna un preț mai mic pentru energie plătit de către consumatori și securitatea livrărilor de energie electrică garantată.</p> <p>Un alt pas important în direcția consolidării sistemului electroenergetic a țării noastre, sunt opțiunile de interconectare sincronă cu Ucraina sau</p>
--	---	--

rupere a echilibrului între necesitatea protecției dreptului de proprietate și exigențele de ordin general (Hotărârea Curții Constituționale nr. 30/2016 (despăgubirea în caz de expropriere pentru utilitate publică), § 55).

De asemenea, cu privire la compensația acordată titularului dreptului de proprietate pentru privarea de dreptul său, Curtea Europeană a reținut că, în absența unei compensații reparatorii, art. 1 din Protocolul nr. 1 nu ar asigura decât o protecție iluzorie și ineficace a dreptului de proprietate, în totală contradicție cu dispozițiile Convenției (cauza James și alții v. Marea Britanie, hotărârea din 22 februarie 1986) (Hotărârea Curții Constituționale nr. 30/2016 (despăgubirea în caz de expropriere pentru utilitate publică), § 54).

Menținerea prevederilor privind cărora exproprierea va preceda acordarea despăgubirilor pentru bunurile expropriate va genera ridicarea excepției de neconstituționalitate care constituie o garanție constituțională a drepturilor și libertăților conferite cetățenilor pentru apărarea drepturilor împotriva unor abateri ale Guvernului prin instituirea unor norme contrare Constituției or, în cadrul acestui proces Curtea va ține cont de principiul supremației Constituției și de pertinenta prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului.

interconectarea asincronă, pe sistem european, cu România prin stația back-to-back de 600MW la Vulcănești.

În acest context, această abordare a survenit din necesitatea simplificării procedurii de expropriere și implementării în termen a proiectului și a procedurii de expropriere. De asemenea, în cadrul activităților de pregătire a inițierii construcției LEA de 400 Kv, Ministerul a sesizat existența unui număr de impedimente și provocări care ar putea pune în pericol începerea lucrărilor, finalizarea cu succes în termen, precum și darea în exploatare ulterioară a liniei.

Totodată, precizăm că lucrările de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești vor preceda și/sau se vor desfășura concomitent cu procedura de expropriere, fără a afecta desfășurarea acesteia și cu

	<p>3. La art. 10 nu este suficient a retrage din circuitul agricol terenurile, acestea urmând a fi atribuite la o categorie de destinație prevăzută la art. 2 din Codul funciar.</p> <p>4. Cu privire la prevederea de la art. 12 potrivit căreia Guvernul va asigura înregistrarea gratuită (prin intabulare și/sau notare) a dreptului de proprietate și/sau ale altor drepturi reale ale statului asupra bunurilor imobile, atragem atenția autorului asupra necesității</p>	<p>respectarea măsurilor, condițiilor și cerințelor de protecție a mediului și de reducere a impactului asupra mediului expuse în Acordul de Mediu. Astfel, reiterăm că toți proprietarii vor fi despăgubiți în baza rapoartelor de evaluare elaborate de evaluatori, titularii ai certificatelor de calificare a evaluatorilor, eliberate în modul stabilit de legislație, selectați de către expropriator, în condițiile și criteriile prevăzute de legislație.</p> <p>Se acceptă parțial</p> <p>Bunurile imobile afectate de lucrările de construcție permanente vor fi atribuite la categoria de terenuri destinate industriei, transporturilor, telecomunicațiilor și cu alte destinații speciale.</p> <p>Se acceptă</p>
--	---	---

utilizării uniforme a terminologiei juridice și menționăm că potrivit art. 421 din Codul civil nr. 1107/2002 și art. 27 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998 în registru se pot face înregistrări, înregistrări provizorii și notări. Intabularea fiind aplicabilă în cazul înscrierii provizorii.

5. La art. 14 se va revizui autoritatea responsabilă de efectuarea lucrărilor cadastrale a bunurilor imobile proprietate privată și a celor aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale aferente proiectului menționat care potrivit proiectului este Agenția Proprietății Publice. Astfel, se va ține cont că în conformitate cu art. 15 alin. (3) lit. b), lit. c) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998, structurile teritoriale ale Agenției Servicii Publice întocmesc planuri geometrice, întocmesc și actualizează planul cadastral, întocmesc dosarul cadastral al fiecărui bun imobil. În conformitate cu art. 11 alin. (5) din legea enunțată, crearea și ținerea cadastrului bunurilor imobile intră în competența exclusivă a Agenției Servicii Publice inclusiv a structurilor sale teritoriale. Agenția Proprietății Publice conform Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Proprietății Publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 902/2017 este responsabilă de administrarea terenurilor și bunurilor proprietate publică a statului care încheie contracte cu Î.S. „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” cu privire la prestarea serviciilor cadastrale: lucrări cadastrale complexe (formarea și repararea terenurilor, actualizarea

Se acceptă parțial

Luând în considerație complexitatea lucrărilor cadastrale, de prevederile Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998, art. 15, alin. 1) Lucrările cadastrale se execută de către Agenția Servicii Publice și structurile teritoriale ale acesteia, de întreprinderi de stat și private. În acest context, cât și având în vedere procedura utilizată anterior la construcția gazoductului Ungheni-Chișinău, considerăm judicios menținerea expres în articolul respectiv a Î.S. „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”.

Totodată, Nota Informativă a fost completată cu argumente privind necesitatea derogării.

planului cadastral existent, etc.), elaborarea și actualizarea planurilor geometrice /cadastrale care nu se referă la bunurile indicate la art. 3 din proiectul în cauză. Ținând cont de prevederile legale enunțate, nota informativă urmează a fi completată cu argumente pertinente privind necesitatea derogării.

La proiectul Anexei:

6. În parafa de aprobare se va indica și actul normativ a cărui parte integrantă este.

7. La pct. 1, cuvântul „calendaristic” se va exclude ca fiind inutil, reprezentînd regula generală de calculare a termenului. În actele normative se specifică tipul perioadei doar în cazul în care termenul în care urmează a fi îndeplinite anumite acțiuni se calculează diferit decît cel general (obiecție valabilă și la pct. 6, etc.).

8. Prevederile de la pct. 5 din anexă contravin art. 37 din Legea nr. 1543/1998 cadastrului bunurilor imobile în conformitate cu care consecințele juridice ale înregistrării apar după efectuarea înscrierii despre drepturile asupra bunurilor imobile în registrul bunurilor imobile.

Se acceptă

Se acceptă

Nu se acceptă

Proiectul de lege reglementează o procedura specială de expropriere, iar conform actului normativ respectiv, momentul transferului dreptului de proprietate de la expropriat la expropriator se consideră efectuat la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova al actului de expropriere de către expropriator, ulterior fiind efectuate înregistrările privind respectivul transfer dreptului de

	<p>9. La stabilirea cuantumului despăgubirii de către expropriator se va ține cont de prevederile art. 15 alin. (5) din Legea nr. 488/1999.</p> <p>10. La pct. 10, cuvintele „autoritățile publice locale” se vor substitui cu cuvintele „autoritățile administrației publice locale” astfel cum este indicat în Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală. Totodată, pct. 10 se va completa cu referința la publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova conform art. 8 din Legea nr. 488/1999 (obiecție valabilă și la pct. 11).</p> <p>11. Prevederile de la pct. 12 din proiect sunt similare cu prevederile de la art. 9 alin. (3) din Legea nr. 488/1999, prevederile de la pct. 29 sunt similare cu prevederile de la art.</p>	<p>proprietate asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 3 lit. a) în Registrul bunurilor imobile.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nota informativă precizează modalitatea de calculare a despăgubirilor care se va efectua conform prețului de piață al acestora, dar nu mai puțin decât prețul normativ stabilit conform Legii privind prețul normativ și modul de vânzare – cumpărare a pământului nr. 1308/1997, cât și urma unei evaluări corespunzătoare a bunurilor imobile (terenurilor), fapt ce corespunde cu art. 15 alin. (5) din Legea nr. 488/1999.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă parțial</p> <p>Prevederile pct. 12 din proiect simplifică conținutul propunerii</p>
--	---	---

	<p>14 din Legea nr. 488/1999. Prin urmare, în scopul evitării paralelismului în legislație, acestea urmează a fi excluse.</p> <p>12. La pct. 13:</p> <p>1) La lit. a) se va ține cont că acordul urmează a fi autentificat notarial (art. 12 alin. (4) din Legea nr. 488/1999).</p> <p>2) La lit. b), referința la termenul prevăzut la art. 22 se va substitui cu referința la pct. 6, or, termenul este indicat la pct. 6.</p>	<p>de expropriere. Pct. 29 din proiect a fost exclus.</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>Acordul care urmează a fi autentificat notarial se referă la procedura de soluționare a întâmpinărilor.</p> <p>Totodată, menționăm că la art. 8 din proiectul de lege prin derogare de la prevederile art. 12 alin.(1) lit. a), lit. h) din Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, autorizația de construire se va emite de către primarii localităților pe ale căror terenuri se vor desfășura lucrări de construcție prevăzute la art. 2, fără acordul autentificat notarial al proprietarilor/coproprietarilor de imobil/teren ale căror interese pot fi afectate nemijlocit atât în procesul executării lucrărilor de construcție.</p> <p>Se acceptă parțial</p> <p>Referința a fost corectată la termenul prevăzut la pct. 10.</p>
--	--	---

	<p>3) La lit. c), la referința la pct. a) se va substitui cu referința la lit. a)</p> <p>13. Totodată, cu referire la prevederile conținute în proiect, sugerăm autorului revizuirii soluției consacrate în pct. 15 din proiect, prin prisma prevederilor deja existente la art. 2 alin. (4) din Legea nr. 488/1999. Or, din conținutul normei consacrate în proiect se creează impresia că proprietarul bunului expropriat nu va avea posibilitatea, în cererea adresată instanței de judecată, să solicite exproprierea bunului în totalitate, ceea ce în anumite situații (când valorificarea în continuare a părții din bun rămase neexpropriate devine imposibilă) poate cauza prejudicii nejustificate expropriatului.</p> <p>14. Prevederile de la pct. 22 urmează a fi revizuite, or, prin expropriere se înțelege transferul de bunuri și de drepturi patrimoniale din proprietate privată în proprietate publică, transferul către stat de bunuri proprietate publică ce aparțin unei unități administrativ-teritoriale sau, după caz, cedarea către stat sau către o unitate administrativ-teritorială a drepturilor patrimoniale în scopul efectuării de lucrări pentru cauză de utilitate publică de interes național sau de interes local.</p> <p>15. La pct. 30, referința la art. 14 se va exclude ca fiind inutilă or, prevederi cu privire la cuantumul despăgubirii sunt indicate la art. 15, iar art. 14 conține prevederi cu privire la examinarea creanțelor în legătură cu exproprierea.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>Prevederile consacrate în pct. 15 din proiectul de lege fac referință la situația în care bunul imobil nu este format și/sau înregistrat în modul corespunzător în Registrul bunurilor imobile.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>
--	---	---

Ministerul Finanțelor	<p>La indicația Cancelariei de Stat nr.18-23-392-9145 din 18.11.2021 Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (număr unic 518/MIDR/2021) și, conform competențelor funcționale, comunică lipsă de propuneri și obiecții.</p>	Se acceptă
Ministerul Mediului	<p>În contextul examinării proiectului de hotărâre a Guvernului privind aprobarea proiectului Legii privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești - Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (număr unic 518/MIDR/202), comunicam susținerea acestuia, cu următoarele propuneri.</p> <p>La proiectul Legii, in art. 3 textul „Acordului de mediu” se propune a 1 substituit cu textul „Studiului de fezabilitate”, dat fiind faptul ca anume in Studiul de fezabilitate se evaluează opțiunile pentru amplasamentele obiectivelor și se selectează opțiunea relevantă, iar in Acordul de Mediu doar se confirmă amplasamentele selectate conform Studiului, dar și din cauza ca lista localităților menționate in art. 3 nu corespunde întocmai cu localitatea menționate in Acordul de Mediu nr. 01/4745 din 31.12.2019.</p> <p>La art. 16 cuvintele "se recomanda" vor fi excluse, iar prevederea va fi reformulata astfel încât sa aibă un caracter normativ și nu de recomandare.</p>	<p>Se acceptă Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege</p> <p>Nu se acceptă Autoritățile publice locale în conformitate cu Legea</p>

	<p>De asemenea, consideram necesar de a include in proiectul Legii o prevedere nouă cu referire la obligativitatea respectării masurilor, condițiilor și cerințelor de protecție a mediului și de reducere a impactului asupra mediului de la construcția liniei electrice aeriene 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești expuse in Acordul de Mediu nr. 01/4745 din 31.12.2019. Acest lucru se poate face prin includerea unui articol nou in proiectul Legii sau prin completarea articolului 9 in final cu fraza „și cu respectarea masurilor, condițiilor și cerințelor de protecție a mediului și de reducere a impactului asupra mediului expuse in Acordul de Mediu nr. 01/4745 din 31.12.20 19 emis de Agenția de Mediu”.</p>	<p>434/2006. Dispun de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară, astfel art.17 din proiectul de lege vine cu titlu de recomandare.</p> <p>Se acceptă Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege</p>
<p>Ministerul Economiei</p>	<p>Cu referire la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (număr unic 518/MIDR/2021), în</p>	

limita competențelor funcționale, comunicăm următoarele.

Referitor la proiectul de lege:

În vederea evitării paralelismelor în legislație, noțiunile „expropriere”, „expropriat”, „expropriator”, expuse în art.1 din proiect, urmează a fi excluse, deoarece definirea acestora este deja prevăzută la art.1,3,4 ale Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488/1999.

Or, definirea noțiunilor se efectuează doar în cazul în care la momentul adoptării actului se cunoaște cu certitudine că, un termen este pasibil de mai multe interpretări și se optează pentru o anumită interpretare.

Referitor la proiectul anexei:

În scopul expunerii normelor într-un limbaj clar și pentru excluderea oricărui echivoc, considerăm necesar revizuirea mecanismului de punere în aplicare a procedurii speciale de expropriere. Astfel, menționăm că în condițiile în care la pct.1 este prevăzut că Î.S. „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” timp de 45 de zile după declararea utilității publice identifică proprietarii bunurilor imobile/titularii dreptului de folosință, nu este clar cum e posibil a fi considerat efectuat transferul dreptului de proprietate la data publicării în Monitorul Oficial al actului de expropriere (pct.3 din proiect).

Totodată, în Nota informativă la proiect, comp. „Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”,

Se acceptă

Nu se acceptă

În pct. 3 al proiectului de lege, autorul clar evidențiază momentul transferului dreptului de proprietate de la expropriat la expropriator și anume la momentul publicării actului normativ în Monitorul oficial. Identificarea proprietarilor bunurilor imobile, este o etapă premergătoare intrării în vigoare a actului normativ, efectuată în temeiul proiectului tehnic final al proiectului.

Se acceptă

necesită de indicat că, în scopul implementării prevederilor legii, va fi aprobat un act normativ al Guvernului (hotărârea Guvernului care va specifica clar terenurile/drepturile de folosință asupra bunurilor imobiliare, ce urmează a fi expropriate, parametrii terenurilor respective (suprafața, numărul cadastral, categoria, deținătorii dreptului de proprietate publică/privată asupra terenurilor)etc.

Subsidiar, având în vedere că proiectul de lege prevede cheltuieli bugetare necesare pentru compensarea daunelor urmare expropriării, se impune elaborarea Analizei impactului astfel, precum dispune art.25 alin.(2) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „În cazul unui proiect care prevede reglementări cu impact asupra bugetului și/sau care prevede reorganizări și reforme structurale ori instituționale, în calitate de studiu de cercetare se realizează analiza inițiativii de elaborare a actului normativ, conform metodologiei de analiză ex ante aprobate de către Guvern”.

În acest sens relevăm, că potrivit pct.3, subpct.2) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.23/2019, sub incidența prezentei Metodologii cad proiectele de acte normative care conțin reglementări cu impact asupra bugetului public național sau a unor componente din cadrul acestuia.

În contextul celor expuse, considerând importanța domeniului de reglementare, proiectul urmează a fi

Nu se acceptă
Analiza impactului bugetar va fi reflectată în actul de expropriere (Hotărâre de Guvern).

<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare</p>	<p>completat cu Analiza impactului, întocmită conform prevederilor Metodologiei în cauză.</p> <p>Examinând proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (număr unic 518/MIDR/2021), în limita competențelor funcționale, vă comunicăm lipsa obiectivelor de ordin conceptual.</p> <p>Totodată, dorim să vă atragem atenția asupra următoarelor circumstanțe de care urmează a fi ținut cont în procesul definitivării proiectului de lege.</p> <p>La art.1, conform art. 54 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, dacă o noțiune sau un termen poate avea înțelesuri diferite, în proiect se stabilește semnificația acestuia în context pentru a asigura înțelegerea corectă a noțiunii sau a termenului respectiv și pentru a evita interpretările neuniforme.</p> <p>Astfel, noțiunile de „persoane afectate de proiect”, „afectate temporar”, „afectate permanent”, „propunere de expropriere”, „act de expropriere” nu întrunesc condiția legală citată. La fel, nu este necesar de a defini termenii „expropriere”, „expropriat”, „expropriator”, deoarece înțelesul acestora este explicat în art.1, 3 și 4 din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.</p> <p>La art.2, considerăm că textul „și punerea în funcțiune a (circa 158 km)” este de prisos. Or, punerea în funcțiune reprezintă evident o finalitate logică și tehnică al</p>	<p><i>Se acceptă</i></p>
--	--	--------------------------

	<p>proiectului de construcție a LEA, iar lungimea liniei electrice este un parametru al proiectului tehnic și, în fond, ea va fi determinată concret după executarea proiectului, iar în lege este suficient de a menționa „pe direcția Vulcănești-Chișinău”.</p> <p>La art.7, litera h) se va substitui cu litera a), or, condiția privind eliberarea acordului autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren ale căror interese pot fi afectate nemijlocit este stipulată la art. 12 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 163/2010.</p> <p>La art.18, cuvântul „obiectelor” ar fi mai corect de a-l substitui cu textul „bunurilor imobile (terenurilor)”, deoarece termenul „obiect” are o semnificație mai largă decât noțiunea de bun imobil, iar conform art. 3 obiecte ale exproprierii îl constituie terenurile.</p> <p>Prin prevederea de la litera c) al acestui articol din proiect, se consideră nule avizele, acordurile, permisele sau autorizațiile unor terțe persoane pentru imobilele expropriate, care vor fi eliberate după intrarea în vigoare a legii. În contextul acestei prevederi, atragem atenția autorului că, pe de o parte, realizarea proiectului poate dura o perioadă mai îndelungată de timp, iar pe de altă parte, pot apărea situații când, pentru ași asigura anumite necesități casnice sau de producere, terțul are nevoie, spre exemplu, de trecere prin terenurile expropriate sau alte situații ce nu vor afecta buna desfășurare a proiectului. De aceea, sugerăm autorului să regândească această prevedere din proiect, astfel încât terții să poată primi acorduri legate de terenurile expropriate ce nu pun</p>	<p>Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul legii</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>Considerăm oportun menținerea literii c) al acestui articol din proiect, or eliberarea de avize, acorduri, permise sau autorizații unor terțe persoane pentru bunurile imobile expropriate în perioada lucrărilor de construcție ar putea să creeze impedimente de suspendare sau stopare a lucrărilor pe segmentul respectiv.</p>
--	--	--

	<p>în pericol sau nu afectează în careva mod realizarea proiectului.</p>	
<p>Ministerul Culturii</p>	<p>Ministerul Culturii a examinat și avizează proiectul hotărârii de Guvern privind aprobarea proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești - Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (număr unic 518/MIDR/2021) cu următoarea propunere .</p> <p>La articolul 7 din proiectul de lege - pe final, după cuvintele lucrările de construcție, textul „,sa fie efectuate doar după realizarea cercetării arheologice de teren.” se va substitui cu textul „,In zonele cu patrimoniu arheologic sa fie efectuate doar după realizarea procedurii de descărcare de sarcina arheologica.”</p> <p>Propunerea reiese din considerentul faptului ca, la solicitarea Întreprinderii de Stat "MOLDELECTRICA", Agenția Națională Arheologica a examinat proiectul privind interconectarea rebelelor de energie electrica dintre Republica Moldova și Romania prin construcția Stației Back-to-Back Vulcănești și a liniei electrice de înaltă tensiune (400kV) pe direcția Vulcănești - Chișinău, în baza cercetărilor arheologice prealabile efectuate, a transmis scrisoarea nr. 19 din 09 iulie 2020, In care se subliniază pentru zonele cu patrimoniu arheologic (8 situri arheologice existente pe traseul liniei electrice din proiectul menționat supra) "necesitatea descărcării de sarcina arheologica a terenurilor cu patrimoniu arheologic înainte de începerea lucrărilor de</p>	<p>Se acceptă Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege.</p>

	<p>construire, prin săpături arheologice". Ca urmare a finalizării procedurii de descărcare de sarcina arheologică pentru cele 8 situri menționate în scrisoarea nr.09, Agenția Națională Arheologică va emite certificatul de descărcare arheologică, prin care se va anula regimul de protecție instituit anterior asupra terenurilor în care au fost evidențiate bunuri arheologice în cele 8 situri arheologice.</p> <p>Subsidiar, aducem la cunoștința ca Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energeticii a coordonat corespondența cu privire la coordonarea proiectului în cauză, dintre Agenția Națională Arheologică, Î.S., Moldelectrica.</p>	
<p>Agenția pentru Supraveghere Tehnică</p>	<p>Agenția pentru Supraveghere Tehnică a examinat prin prisma Hotărârii Guvernului nr. 610 din 03.07.2018 cu privire la aprobarea Regulamentului Guvernului asupra proiectului de Lege cu privire la declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești.</p> <p>Astfel, ținem să Vă comunicăm că careva obiecții sau propuneri nu sunt.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Agenția Națională Arheologică</p>	<p>Agenția Națională Arheologică a examinat și avizează proiectul de hotărâre pentru aprobarea proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice</p>	

	<p>aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești – Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (număr unic: 518/MIDR/2021), cu următoarea observație și propunere:</p> <p>Articolul 7 din proiectul de lege se modifică după cum urmează.</p> <p><i>Articolul 7.</i></p> <p><i>Prin derogare de la prevederile art. 12 alin.(1) lit. h) din Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, autorizația de construire se va emite de către primăria localităților pe ale căror teritorii se vor desfășura lucrări de construcție prevăzute la art. 2, fără acordul autentificat notarial al proprietarilor/coproprietarilor de imobil/teren ale căror interese pot fi afectate nemijlocit atât în procesul executării lucrărilor de construcție, cât și în perioada exploatarea liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești – Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești, fără certificatul de descărcare de sarcină arheologică, cu condiția ca lucrările de construcție în zonele cu patrimoniu arheologic să fie efectuate doar după realizarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică.</i></p>	<p>Se acceptă Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege</p>
<p>Agencia Proprietății Publice</p>	<p>Urmare demersului Cancelariei de Stat nr.18-23-392-9145 din 18.11.2021, Agenția Proprietății Publice a examinat proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de Lege privind declararea utilității publice</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești – Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (număr unic 518/MIDR/2021), autor – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și, în limita competențelor funcționale, expune următoarele.</p> <p>Referitor la articolul 14 din proiectul de Lege înaintat, în vederea elucidării procesului de evaluare a prejudiciilor în cazul exproprierii se impune ca anexa la proiectul nominalizat să fie completată cu norme specifice, care vor reglementa mecanismul și procedura de evaluare a acestor prejudicii, precum și sursele financiare prevăzute întru determinarea prejudiciilor, inclusiv entitatea împuternicită cu aceste atribuții, deoarece Agenția Proprietății Publice conform cadrului normativ în vigoare nu deține astfel de competențe și nici experiență în domeniul dat.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Evaluarea terenurilor afectate de procedura de expropriere este efectuată de către evaluatorul certificat în conformitate cu Legea cu privire la activitatea de evaluare nr. 989-XV/2002, astfel decade necesitatea reglementării exprese a mecanismului și procedura de evaluare a acestor prejudicii în proiectul de lege. Totodată, conform art. 14 din proiectul de lege responsabil de evaluarea prejudiciilor este IPOT. În caz de necesitate, IPOT își va consolida capacitatea sa prin contractarea altor instituții abilitate. Sursele financiare pentru asigurarea implementării acestei activități vor fi alocate de către Guvern.</p>
<p>Agenția Servicii Publice</p>	<p>Agenția Servicii Publice a examinat proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de Lege privind declararea</p>	

utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (număr unic 518/MIDR/2021), și vă comunică următoarele:

I. La proiectul Legii:

1) La art. 3, obiecte ale exproprierii sunt indicate terenurile. Proiectul nu menționează nimic despre cazurile în care eventual pe terenurile ce se vor supune exproprierii sunt amplasate construcții, plantații perene, care aparțin altei persoane decât proprietarul terenului.

2) La art. 10, nu este reglementat despre plata despăgubirilor prevăzute de art. 12 al Legii nr. 1308/1997 și nici nu se face derogare. La fel, articolul nu se expune cu referire la schimbarea destinației terenurilor indicate la art. 3 lit. a).

Nu se acceptă

Lucrările necesare pentru construcția liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești vor fi efectuate doar pe terenurile publice și private cu categoria de destinație „agricol”

Se acceptă parțial

Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege. Cu referire la schimbarea categoriei de destinație a terenurilor este prevăzută în art. 14 al proiectului de lege.

	<p>3) La art. 12 - menționam ca potrivit art. 13 al Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/ 1998, Agenția Servicii Publice este entitate la autofinanțare, respectiv, obiectam asupra efectuării gratuite a înregistrărilor în registrul bunurilor imobile.</p> <p>Suplimentar, cuvântul „intabulare” urmează de substituit cu „înregistrare”, a se vedea art. 421 Cod civil modernizat.</p> <p>4) La art. 14, textul „planuri lor cadastrale,” de exclus, or se întocmesc și se actualizează de către executanții de lucrări cadastrale planurile geometrice, iar sintagma „întocmirea dosarelor cadastrale” se va substitui cu „întocmirea dosarelor tehnice a lucrărilor cadastrale”, ori executanții de lucrări cadastrale nu întocmesc dosare cadastrale (dosarul cadastral se întocmește de organul cadastral și se referă în special la documentația juridică, art. 20 din Lege nr. 1543/1998).</p>	<p>Nu se acceptă Proiectul de construcție a (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești este un proiect de utilitate publică de interes național care va asigura securitatea energetică a țării. Respectiv considerăm că aceste înregistrări trebuie efectuate gratuit, or proiectul dat este în interesul general al societății.</p> <p>Se acceptă Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege.</p> <p>Se acceptă parțial Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege. Evaluarea prejudiciilor (corectat în proiectul de lege în evaluarea despăgubirilor), va fi reflectată în rapoartele de evaluare elaborate de către evaluatori certificați.</p>
--	--	--

Tot aici nu sunt clare prejudiciile ce vor fi calculate de IPOT.

II. La Anexa la lege:

5) La punctul 1:

a) Urmează să se țină cont ca în UAT Novosiolovca, raionul Taraclia (localitate inclusă în proiect) dreptul de proprietate a titularilor de drepturi a fost înregistrat în baza titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren, cu suprafața totală ce revine unei cote de teren, fără delimitarea hotarelor concrete a fiecărui teren (înregistrarea efectuată potrivit art. 61 alineatul șapte al Codului funciar). Astfel, până la elaborarea proiectelor de organizare a teritoriului pentru toată localitatea, va fi imposibilă identificarea bunurilor imobile ce urmează să fie expropriate.

b) Ținând cont de faptul ca pentru identificarea corectă a obiectelor exproprierii sunt necesare lucrări de sistematizare definitivă a proiectelor de organizare a teritoriului (poziționarea corectă a planului cadastral), acestea urmează să fie incluse suplimentar în sarcina executantului de lucrări cadastrale menționat în art. 14 al proiectului de Lege, în cazul în care potrivit proiectului de executare acesta va traversa astfel de terenuri.

c) Urmează reglementarea efectuării procedurii în cazul în care potrivit proiectului de execuție acesta va

Se acceptă parțial

Urmare sesizării de către IPOT și ASP, în pct. 1 din Anexa la proiectul de lege, a fost prevăzută această activitate.

Se acceptă

Notarea interdicției de înstrăinare se va efectua în

	<p>traversa terenuri nedelimitate, pentru care nu este stabilită apartenența.</p> <p>6) La punctul 2 nu este clar prin ce act Guvernul va asigura notarea interdicției de înstrăinare a obiectelor expropriării (care va fi actul ce va conține lista bunurilor cu numerele cadastrale la care se referă interdicția).</p> <p>7) La punctul 3, odată ce interdicția prevăzută de pct. 2 se va înscrie în registrul bunurilor imobile, inclusiv cu referire la terenurile transmise în folosința temporară statului (indicate la art. 3 lit. b), considerăm că aceasta este suficientă, nefiind necesară înscrierea în folosința temporară în registrul bunurilor imobile.</p> <p>8) Nu este clar punctul 7 privind evaluarea bunurilor imobile indicate în pct. 3 al legii, care este scopul acestei evaluări, inclusiv a terenurilor care se expropriază temporar. Ori evaluarea despăgubirilor este un proces integral și nu poate fi divizat (valoarea reală a bunului și daunele) potrivit art. 15 alin. (2) din Legea nr. 488/1993. Ca urmare a evaluării despăgubirilor se emite un raport</p>	<p>conformitate cu documentația de proiect aprobată în modul stabilit de legislație. Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege.</p> <p>Se acceptă Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege.</p> <p>Nu se acceptă În pct. 7 din Anexa la proiectul de lege, autorul a prevăzut perioada în care se va efectua evaluarea bunurilor imobile.</p>
--	--	--

	<p>cu o singura valoare per obiect. Respectiv, punctul 7 urmează sa fie exclus.</p> <p>9) La punctul 10, considerăm necesară revederea redacției „se va publica lista bunurilor imobile (terenurilor) ce urmează a fi expropriate” pentru a exclude confuziile, ori potrivit pct. 3 exproprierea are loc la momente publicării hotărârii Guvernului în Monitorul Oficial.</p> <p>10) A se revedea și punctul 12 și anume textul „modalitatea transferului de bunuri și al drepturilor de proprietate,, In contextul pct. 3 din Anexa, potrivit căruia transferul deja a avut loc la momentul publicării actului de expropriere.</p> <p>11) La punctul 13 la lit. b) nu este clar la care art. 22 se face referire.</p> <p>12) La punctul 15, pentru un spor de precizie, având în vedere ca înregistrarea în registrul bunurilor imobile nu se face în baza planurilor, ci a actelor juridice, administrative, textul „se va înregistra porțiunea de teren necesară expropriării efectuată în baza proiectului de formare” se va substitui cu textul „se va înregistra</p>	<p>Se acceptă Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege.</p> <p>Se acceptă Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege.</p> <p>Se acceptă Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege.</p> <p>Se acceptă Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege.</p>
--	--	---

<p>Unitatea consolidată și monitorizarea proiectelor în domeniul energetic</p>	<p>porțiunea de teren necesară exproprierii în baza ordinului Agenției Proprietății Publice și a proiectului de formare".</p> <p>Ca urmare a examinării proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (număr unic 518/MIDR/2021), Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energeticii, Vă comunică susținerea proiectului, cu operarea următoarelor rectificări de conținut:</p>	
	<p>În denumirea proiectului Hotărârii de Guvern și pe întregul text al proiectului de Lege, cuvântul „hotărâre” urmează a fi corectat cu aplicarea normelor ortografice respective în „hotărîre”, în conformitate cu prevederile art. 6 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în categoriile de acte normative intră „hotărîrile de Guvern”.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege.</p>
	<p>În art. 1, din proiectul Legii „Dispoziții Generale”, definiția „planul de acțiuni cu privire la strămutare” se va ajusta la cerințele Acordului de Finanțare și se va expune în redacție nouă: „planul de acțiuni pentru atenuarea efectelor negative ale procesului de expropriere, acoperind toate pierderile directe economice și sociale rezultate din ocuparea terenurilor și restricționarea accesului, împreună cu măsurile compensatorii și reparații ulterioare, elaborat în</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege.</p>

	<p>conformitate cu OP 4.12 „Strămutarea involuntară” al Băncii Mondiale”.</p> <p>În același articol din proiectul Legii „Dispoziții Generale”, la definiția „Acorduri de Finanțare” după sintagma Acordurile de împrumut și Asociația Internațională pentru Dezvoltare nr. 6380-MD și nr. 6381-MD încheiat la 26 septembrie 2019, se va suplini cu sintagma „Acordul de Grant EUNIP nr. 47087 încheiat la 26 septembrie 2019”.</p> <p>În același articol din proiectul Legii „Dispoziții Generale”, după definiția „Acorduri de Finanțare”, se va introduce definiția de Proiect, ce semnifică „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza I”.</p> <p>Art. 5, din proiectul Legii, se va expune în redacție nouă: Guvernul va întreprinde și va asigura prin intermediul Unității consolidate pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energeticii, realizarea măsurilor necesare pentru exproprierea bunurilor imobile (terenurilor) proprietate publică și/sau privată utilizate în lucrările de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești - Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești, precum și a dreptului de folosință asupra acestora sau a altor drepturi reale asupra bunurilor imobile (terenurilor) necesare pentru lucrările de construcție de utilitate publică de interes național, identificate potrivit documentației de proiect, elaborată în conformitate cu legislația, inclusiv va acorda suportul necesar instituțiilor abilitate în scopul transmiterii și</p>	<p>Se acceptă Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege.</p> <p>Se acceptă Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege.</p> <p>Se acceptă Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege.</p>
--	---	--

înregistrării drepturilor patrimoniale asupra bunurilor imobile (terenurilor) situate pe amplasamentul lucrărilor de utilitate publică din extravilanul și intravilanul următoarelor localități: Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia (or. Vulcănești, satele Dezghingea, Congazcicul de Sus, Chirsovo, Congaz, Svetlii), raionul Cahul (satele Borceag, Iujnoe, Burlăceni), raionul Taraclia (satele Albota de Sus, Albota de Jos, Balabanu, Novoseolovca, Aluatu, Salcia, Musaitu, Vinogradovca), raionul Leova (Borogani), raionul Cimișlia (or. Cimișlia, satele Ivanovca Nouă, Gura Galbenei, Gradiște, Valea Perjei, Ecaterinovca, Javgur, Cenac), raionul Hâncești (satele Buteni și Fîrlădeni), raionul Ialoveni (satele Zumbreni, Costești, Hansca, Molești) și municipiul Chișinău (com. Băcioi);

În art. 7 din proiectul Legii, după „sintagma art. 12 alin. (1) lit.” se va completa cu litera „a”;

Se acceptă

Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege.

Nu se acceptă

Procedura de achiziției va fi stabilită de cadrul legislativ național și aranjamentele instituționale ale Acordurilor de finanțare.

După art. 10 din proiectul Legii, se va completa cu un articol nou după cum urmează: „Prin derogare de la dispozițiile Legii privind achizițiile publice nr. 131/2015, contractele de servicii pentru evaluarea bunurilor imobile (terenurilor) necesare pentru expropriere și a planului de acțiuni cu privire la strămutare, se va realiza print-o procedură specială de achiziție (contractare directă).

În art. 17 din proiectul Legii, după sintagma „elaborarea și implementarea” se va completa cu cuvântul

	<p>„actualizarea”; În pct. 6 din Anexa la proiectul Legii, sintagma „După identificarea și instituirea interdicției de înstrăinare a bunurilor imobile (terenurilor) necesare pentru expropriere”, se va înlocui cu sintagma „După identificarea în baza proiectului tehnic final a bunurilor imobile (terenurilor) necesare pentru expropriere și instituirea interdicției de înstrăinare a acestora”.</p> <p>În pct. 7 din Anexa la proiectul Legii, denumirea „Agenției Servicii Publice, se va substitui cu denumirea „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”;</p> <p>În pct. 13 din Anexa la proiectul Legii, lit. b) sintagma „art. 22”, va fi înlocuită cu sintagma „pct. 10 din Anexă”.</p> <p>Pct. 17 din Anexa la proiectul de Lege, se va expune în redacție nouă: Plata despăgubirilor pentru bunurile imobile (terenurile) expropriate și pentru drepturile expropriate se va face în baza cererii titularului și a propunerii de expropriere prin compensație bănească. Cuantumul despăgubirilor vor fi transmise titularilor de drepturi într-un cont special deschis pe numele expropriatului, în monedă națională, în termen de 60 de zile calendaristice de la momentul depunerii cererii cu privire la plata despăgubirilor. Termenul de prescripție pentru solicitarea despăgubirilor este de 3 ani din momentul recepționării propunerii de expropriere sau din momentul când expropriatul a aflat sau trebuia sa afle despre nașterea dreptului.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Se acceptă</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Se acceptă</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Se acceptă</i></p>
<p>Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului</p>	<p>La solicitarea Dvs. Nr. 18-23-392-9145 din 18.11.2021 referitor la avizarea proiectului de hotărâre privind</p>	

	<p>aprobarea proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes national a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești, Vă transmitem spre examinare următoarele obiecții și propuneri la proiectul legii:</p> <p>1) Reieșind din prevederile art. 460 al Codului Civil, precum și din faptul că proiectul tehnic final pentru construcție a liniei electrice nu este elaborat, și nu se știe cu certitudine dacă lucrările de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV nu vor afecta alte părți componente ale bunurilor imobile (clădiri, construcții, plantații, etc.) proprietate privată sau cea publică a UAT, se propune: sintagma “bunurile imobile (terenurile)” de substituit cu “bunurile imobile” pe tot textul proiectului actului legislativ.</p> <p>2) La art. 1: noțiunea “Expropriator” expres de prevăzut autoritatea abilitată din partea Statului competentă să desfășoare activitățile ce țin de exproprierea bunurilor și achitarea despăgubirilor.</p> <p>3) Urmare examinării prealabile a axei liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport a energiei electrice</p>	<p style="text-align: center;"><i>Se acceptă</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Nu se acceptă</i> Expropriator, în sensul prezentului act normativ este Statul.</p> <p style="text-align: center;"><i>Se acceptă</i></p>
--	--	--

	<p>Vulcănești-Chișinău au fost depistate mai multe probleme din domeniul cadastrului bunurilor imobile care poate tergiversa procesul de identificare a proprietarilor bunurilor imobile, afectate de lucrările de construcție a liniei, în special:</p> <ul style="list-style-type: none"> - în mai multe localități proiectele de organizare a teritoriului nu sunt sistematizate definitiv (poziționarea terenurilor cu/fără plantații perene în baza de date a cadastrului diferă de amplasarea lor în natură); - pentru o localitate (Novosiolovca din rml Taraciia) în baza de date a cadastrului nu este înregistrat proiectul de organizare a teritoriului, respectiv persoanele afectate nu pot fi identificate din start. 	<p>Se vor face solicitări instituțiilor responsabile în vederea înlăturării impedimentelor la identificarea persoanelor afectate de proiect.</p> <p><i>Se acceptă parțial</i> Având în vedere utilitatea publică și de interes național a proiectului de lege, înregistrarea (prin intabulare și/sau notare) a dreptului de proprietate și/sau a</p>
<p>Reieșind din cele expuse, art. 12 de expus în redacția nouă, după cum urmează: “Guvernul, prin intermediul IP Agenția Servicii Publice, va asigura executarea lucrărilor premergătoare lucrărilor de identificare a proprietarilor bunurilor imobile (sistematizarea definitivă a proiectelor de organizare a teritoriului, corectarea a erorilor comise în procesul atribuirii în proprietate a terenurilor),</p>		

	<p>înregistrarea (prin intabulare și/sau notare) a dreptului de proprietate și/sau a altor drepturi indicate la art. 3. Finanțarea lucrărilor va fi realizată prin intermediul Agenției Relații Funciare și Cadastru în baza programului bugetar de stat.”</p> <p>4) Reieșind din specificul lucrărilor necesare a fi executate în cadrul proiectului vizat, domeniul de activitate a Î.S. “Institutul de proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, precum și capacitățile acestuia, se propune redacția nouă art. 14, după cum urmează:</p> <p>“Responsabil de efectuarea complexului de lucrări cadastrale și de organizare a teritoriului (delimitarea proprietății publice, modificarea planurilor cadastrale, elaborarea planurilor geometrice, formarea bunurilor imobile, elaborarea proiectelor de organizare a teritoriului după necesitate, elaborarea studiilor pedologice și întocmirea dosarelor de schimbare a categoriei de destinație, participarea în comisie pentru soluționarea întîmpinărilor, etc), este Agenția Proprietății Publice prin intermediul Î.S. “Institutul de proiectări pentru Organizarea Teritoriului”. Responsabil</p>	<p>altor drepturi indicate la art. 3 se va efectua gratuit.</p> <p>Se acceptă parțial</p> <p>Efectuarea complexului de lucrări cadastrale și de organizare a teritoriului puse în sarcina APP prin intermediul IPOT, se referă nu doar la proprietatea publică, dar și cea privată. Totodată, la necesitate, IPOT va consolida capacitatea sa prin subcontractare.</p> <p>Au fost efectuate modificările corespunzătoare la proiectul de lege.</p>
--	---	---

de elaborarea/promovarea actelor privind transmiterea în proprietatea/folosința statului a bunurilor imobile menționate la art. 3 este Agenția Proprietății Publice.”

Mențiuni: Evaluarea prejudiciilor urmează a fi executată de o întreprindere din domeniul evaluării, de către evaluator, titular al certificatelor de calificare a evaluatorilor bunurilor imobile. Domeniul de activitate a Î.S. “Institutul de proiectări pentru Organizarea Teritoriului” nu prevede prestarea serviciilor de evaluare a prejudiciilor, inclusiv evaluarea terenurilor, construcțiilor, plantațiilor perene și alte culturi afectate, aprecierea venitului ratat, etc.

Nu se acceptă

În procesul de identificare a persoanelor afectate de procedura de expropriere, specificul de lucrări efectuate de Î.S. IPOOT este în strânsă legătură cu evaluarea prejudiciilor. Astfel, în scopul evitării creșterii nejustificate a mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat, activitățile menționate se propun a fi efectuate prin contractarea agenților economici abilitați.

Nu se acceptă

Conform prevederilor art. 26 alin (1) a Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998, „înregistrarea

5)Conform prevederilor art. 26 a Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998:

	<p>- înregistrarea drepturilor se efectuează la cererea titularilor de drepturi;</p> <p>- în cazul în care cererea de înregistrare a drepturilor este depusă de reprezentantul titularului de drepturi, reprezentantul prezintă procura autenticată notarial, contractul sau un alt document ce îi confirmă împuternicirile;</p> <p>- în cazul înregistrării drepturilor asupra unui bun imobil care aparține Republicii Moldova sau unei unități administrativ-teritoriale a ei, în numele lor acționează autoritățile publice autorizate.</p> <p>Reieșind din cele expuse se propun următoarele modificări la art. 15 alin (2): de exclus sintagma „sau a reprezentantului Î.S. “Institutul de proiectări pentru Organizarea Teritoriului”</p> <p>6) Reieșind din particularitățile expuse mai sus și pentru asigurarea executării lucrărilor premergătoare procesului de identificare a proprietarilor, pct. 1 din anexa de expus în redacția nouă:</p>	<p>drepturilor se efectuează la cererea titularilor de drepturi, cu excepția cazurilor prevăzute de prezenta lege”. Astfel, autorul în articolul 15 alin (2) din proiectul de lege, pentru optimizarea implementării eficiente a proiectului liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești, nu a limitat înregistrarea drepturilor patrimoniale doar la titularul de drepturi.</p> <p><i>Se acceptă</i></p>
--	--	---

„După declararea utilității publice în termen de 60 zile calendaristice serviciile IP Agenția Servicii Publice, inclusiv va executa lucrări de sistematizare definitivă a proiectelor de organizare a teritoriului în teritoriile afectate de construcția liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău, iar Î.S. “Institutul de proiectări pentru Organizarea Teritoriului” va elabora proiectul de organizare a teritoriului pentru sat. Novosiolovca din r. Taraclia.”

7) Pct. 2 la anexa de expus în redacția nouă: “După declararea utilității publice și declararea documentației de proiect aprobate în modul stabilit de legislație, în termen de 45 zile calendaristice, Î.S. “Institutul de proiectări pentru Organizarea Teritoriului” va identifica proprietarii bunurilor imobile indicate la art. 3 a legii, iar IP Agenția Servicii Publice” va asigura notarea interdicției de înstrăinare a obiectelor exproprierii în registrul bunurilor imobile.

8) Reieșind din volumul imens al lucrărilor cadastrale preconizate pentru executare (pentru cel puțin 511 terenuri destinate exproprierii, cca. 8000 de proprietăți afectate) în pct. 6 din anexa sintagma „60 de zile

Se acceptă parțial

Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege.

Se acceptă

calendaristice” de substituit cu sintagma „90 de zile calendaristice”.

9) Pct. 9 de expus în redacția nouă, după cum urmează:

„Despăgubirile datorate proprietarilor bunurilor imobile se stabilesc în baza rapoartelor de evaluare elaborate de întreprinderi din domeniul, de către evaluatori, titulari ai certificatelor de calificare a evaluatorilor, eliberate în modul stabilit de legislație, selectați de către „Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energeticii”, în condițiile prezentei legi și cu respectarea criteriilor prevăzute de legislație, printre care și:

- a) suprafața, modul de folosința, calitatea (gradul de bonitate) a terenurilor expropriate, precum și plantații lor / culturilor afectate/distrușe;
- b) suprafața și modul de folosința a terenurilor în privința cărora a fost expropriat dreptul de folosința;
- c) valorile rezultatelor existente, respectiv estimate, pe bunurile imobile expropriate sau pe bunurile imobile în privința cărora a fost expropriat dreptul de folosința, obținute de la entitățile competente, precum și valorile estimate ale amenajărilor și/sau facilităților afectate de expropriere;

Se acceptă parțial

În conformitate cu pct. 14 din Anexa proiectului de lege, responsabil de evaluarea prejudiciilor este IPOT. În caz de necesitate, IPOT va consolida capacitatea sa prin contractarea altor instituții abilitate. Au fost efectuate modificările acceptate în proiectul de lege.

	<p>d) restrângerea activităților datorate exproprierii;</p> <p>e) perioada de expropriere a bunurilor indicate la art. 3 lit. b);</p> <p>f) alte criterii relevante.”</p> <p>10) În pct. 10 din anexa sintagma “Hotărîri de Guvern” de substituit cu sintagma “Actului de expropriere”.</p> <p>11) Reieșind din volumul estimativ a lucrărilor cadastrale și de organizare a teritoriului, care includ și etapele de coordonare a materialelor cu autoritățile locale și centrale, în pct. 11 din anexa sintagma “60 de zile calendaristice” de substituit cu sintagma “90 de zile calendaristice”.</p> <p>12) Reieșind din prevederile art. 17 alin. (8) a Legii cu privire la formarea bunurilor imobile nr. 354/2004 și art. 7 alin. 3 a Legii nr.121/2007 privind administrarea și deatizarea proprietății publice, în pct. 15 din anexa sintagma “în baza proiectului de formare (proiectul</p>	<p>Se acceptă Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege</p> <p>Se acceptă Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege</p> <p>Se acceptă Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege.</p>
--	--	--

	<p>planului geometric) a bunului imobil” de substituit cu sintagma “în baza proiectului de formare a bunului imobil și a ordinului Agenției Proprietății Publice”.</p> <p>Subsidiar, Vă aducem la cunoștință că reieșind din volumul estimativ, evaluat în baza materialelor cartografice existente și proiectul prealabil a liniei electrice, precum și după următoarele criterii:</p> <ul style="list-style-type: none"> -obiect liniar de circa 158 km, amplasat pe teritoriul a 12 UAT de nivelul II și 35 UAT de nivelul I -în jur de 8000 de proprietăți afectate, -lucrări de formare necesare pentru cel puțin 511 (cantitatea pilonilor) de bunuri imobile, -lucrări de delimitare a proprietății publice (actualmente volumul nu este estimat), alocațiile bugetare planificate pentru anul 2022 la categoria „servicii cadastrale” în mărime de 2000000 lei sunt subestimate. 	<p>Guvernul va asigura alocarea mijloacelor financiare suficiente pentru implementarea Proiectului în cauză.</p>
<p>Primăria s. Iujnoe, r-nul Cahul</p>	<p>Primăria satului Iujnoe, r-nul Cahul, remite avizul pozitiv a proiectului de hotărâre privind aprobarea proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport at energiei</p>	<p>Se acceptă</p>

		electrice Vulcănești—Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești.	
Primăria s. Burlăceni, r-nul Cahul		<p>Primăria com. Burlăceni, r-nul Cahul, avizează pozitiv proiectul de hotărâre</p> <p>privind aprobarea proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești - Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești</p>	<i>Se acceptă</i>
Primăria com. Lipoveni, r-nul Cimișlia		<p>Prin prezenta, Consiliul comunal Lipoveni, r-nul Cimișlia avizează pozitiv proiectul de hotărâre „ privind aprobarea proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești - Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești</p>	<i>Se acceptă</i>
Primăria com. Gradiște, r-nul Cimișlia		<p>Primăria comunei Gradiște, avizează pozitiv proiectul hotărârii privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești - Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești” (număr unic 518/MIDR/2021).</p>	<i>Se acceptă</i>
Primăria s. Cenac, r-nul Cimișlia		<p>Primăria s. Cenac, raionul Cimișlia, emite aviz pozitiv pentru proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back</p>	<i>Se acceptă</i>

	<p>Vulcănești (număr unic 518/MIDR/2021), autor Ministerul Infrastructurii și dezvoltării Regionale</p>	
<p>Primăria s. Costești, r-nul Ialoveni</p>	<p>Primăria s. Costești, r-nul Ialoveni, avizează pozitiv proiectul legii privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport at energiei electrice Vulcănești—Chișinău</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Centru Național Anticorupție</p>	<p>Raport de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești - Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pct. 2 din anexa la proiect 2. Dupa declararea utilitatii publice și prezentarea documentatiei de proiect aprobate in modul stabilit de legislatie in termen de 45 de zile Institutul de proiectari pentru Organizarea Teritoriului va identifica proprietarii bunurilor imobile indicate la art. 3. Concomitent cu identificarea proprietarilor bunurilor imobile indicate la art. 3 Agentia Servicii Publice va asigura in conformitate documentatiei de proiect aprobata in modul stabilit de legislatie cu notarea interdictia de instrainare sau grevare a bunurilor mobile prevazute pentru expropriere in Registrul bunurilor imobile, exceptand transmiterea respectivelor in proprietatea sau in folosinta statului. <p>Obiectii:</p> <p>Urmare a analizei dispozitiei citate, inițial se observa caracterul defectuos al formularii redactionale si lipsa, din acest motiv, a clarității scopului propus. În special</p>	<p>Se acceptă A fost efectuată revizuirea redacțională a pct. 2 din anexă.</p>

aceasta obiecție se referă la enunțul al 2-lea din dispoziția citată și vizează activitatea Agenției Servicii Publice. Astfel, inadvertența redacțională afectează negativ și conduita agenților publici din cadrul Agenției Servicii Publice, care vor fi responsabili de implementarea normei respective, iar o formulare ambiguă nu profită unui comportament integru, uniform și irecuzabil.

În alta ordine de idei, pct. 2 din anexa la proiect conține 2 trimiteri la art. 3 din proiectul legii. Deficiența acestor trimiteri constă în faptul că, având în vedere contextul de reglementare, trimiterea la art. 3, iar trimiterea corectă ar trebui realizată către art. 4 din proiect. Riscul normei ce include o trimitere defectuoasă este aplicarea neconformă a cadrului normativ și, drept urmare, admiterea neglijenței, abuzurilor, manifestărilor ilicite din partea agenților publici, suplimentar nepredictibilității dispozițiilor normative.

Această categorie de trimitere defectuoasă este specifică pentru întreaga anexă a proiectului, deoarece toate normele care fac trimitere la art. 3 sunt inexacte, trimiterea corectă fiind la art. 4 din proiect.

Prin urmare, elementele identificate și analizate sunt de natură să genereze riscuri de corupție la etapa implementării proiectului. Formularea ambiguă a pct. 2 și inserarea unor trimiteri eronate constituie factori de risc ce reduc din calitatea proiectului și sporesc posibilitățile de interpretare abuzivă, comportamente arbitrare, acțiuni ilicite și o practică administrativă uniformă.

Recomandări:

La pct. 2 din anexa proiectului se recomanda revizuirea enunțului al 2-lea din punct de vedere redacțional și al formulării coerente.
Se recomanda revizuirea tuturor punctelor din anexa proiectului ce conțin trimitere la art. 3 din proiect și substituirea acesteia cu trimitere la art. 4 din proiect. În acest sens, a se vedea pct. 2, 3, 4, 7, 8, 9, 13, 28. Totodată, la pct. 13 lit. b) substituirea cuvintelor „art. 10” cu „pct. 10”.

2.

Pct. 3, 5, 10 și 11 din anexa la proiect

3. Transferul de la expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile indicate la art. 3 lit. a) din prezenta lege și, după caz, al dreptului de folosință sau altor drepturi reale în privința bunurilor prevăzute la art. 3 lit. b) din prezenta lege, se considera efectuat la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova al actului de expropriere de către expropriator. ulterior fiind efectuate înregistrările privind transfer dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 3 lit. a) În Registrul bunurilor imobile. Actul de expropriere este suficient pentru efectuarea înregistrării corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile de către Agenția Servicii Publice.

5. Data efectuării înregistrării în Registrul bunurilor imobile a transferului de la expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile și, după caz, al dreptului de folosință sau altor drepturi reale, nu

Se acceptă

A fost efectuată revizuirea punctelor din anexa la proiectul de lege.

Se acceptă parțial

Dezvoltarea sectorului electroenergetic al Republicii Moldova este imperativ necesară în contextul asigurării energetice a țării, care poate fi realizat prin consolidarea infrastructurii naționale de generare și transport a energiei electrice.

Astfel, precizăm că la data de 12 noiembrie 2021, a fost semnat Contractul pentru construcția a cca 158 km de linie electrică aeriană de înaltă tensiune pe direcția Vulcănești – Chișinău cu compania KEC International (India). Construcția liniei electrice va avea un impact

afectează momentul intrării în vigoare a respectivului transfer.

În termen de 20 de zile după publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a Actului de expropriere, se va publica lista bunurilor imobile expropriate la sediile autorităților administrației publice locale și pe paginile web oficiale ale acestora.

După aducerea la cunoștința publică a Actului de expropriere prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, afișare la sediul autorităților administrației publice locale (primării) în raza cărora se afla bunul imobil (terenul) și publicarea pe paginile web oficiale ale acestora, expropriatorul în termen de 90 de zile va înainta propunerea de expropriere.

Obiectii:

Consistența dispozițiilor citate rezida în faptul că transferul drepturilor (de proprietate, de folosință) asupra bunurilor imobile propuse pentru expropriere se realizează la data publicării actului de expropriere (hotărârea Guvernului în care vor fi nominalizate bunurile supuse exproprierii), indiferent de data înregistrării drepturilor în Registrul bunurilor imobile, iar titularii drepturilor asupra bunurilor expropriate vor primi propunerea de expropriere în termen de 90 de zile de la data publicării actului de expropriere în Monitorul Oficial și afișarea acestuia la sediile primăriilor respective.

Respectiv, de jure, persoanele fizice și juridice vor primi propuneri de expropriere în privința unor bunuri care deja nu le mai aparțin, deoarece la data publicării și

pozitiv pentru cetățeni și pentru economia națională, deoarece va oferi acces la mai multe surse de energie, prin crearea unei alternative de livrare a energiei electrice din spațiul European, țara fiind capabilă, astfel, de a trece mai ușor de crizele energetice. În același timp, Republica Moldova va deveni parte a unei piețe energetice competitive și sigure la nivel regional, European, ceea ce, în final, va însemna un preț mai mic pentru energie plătit de către consumatori și securitatea livrărilor de energie electrică garantată.

Un alt pas important în direcția consolidării sistemului electroenergetic a țării noastre, sunt opțiunile de interconectare sincronă cu Ucraina sau interconectarea asincronă, cu România prin stația back-to-back de 600MW la Vulcănești.

În acest context, această abordare a survenit din necesitatea simplificării procedurii de expropriere și

actului de expropriere în Monitorul Oficial, ex officio titularii drepturilor reale asupra bunurilor imobile sunt privați incontestabil și irevocabil de aceste drepturi. Obiecția imputată normelor respective are la baza garanțiile constituționale ale protecției și respectării proprietății private. În acest sens, sunt distinctiv prevăzute art. 46 alin. (2) din Constituție care proclama următoarele: „Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire”. Aceeași garanție este transpusă în art. 1 și 13 din Legea exproprierii pentru cauza de utilitate publică nr. 488/1999, precum și în art. 501 din Codul civil. De asemenea, la acest compartiment nu este neglijabilă nici jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în privința aplicării art. 1 din Protocolul nr. 1 „Protecția proprietății” al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În speța, proiectul se abate de la una dintre condițiile de expropriere, și anume: despăgubirea prealabilă. În conformitate cu Comentariul Constituției Republicii Moldova din anul 2012 (pag. 185) „despăgubirea trebuie să fie prealabilă, adică să abilită înainte de expropriere. Momentul despăgubirii poate fi convenit de părți, dar Constituția obligă să nu fie după momentul final de trecere a bunului în proprietatea statului, indiferent de soarta ulterioară a bunului”. Deși, proiectul nu exclude acordarea despăgubirilor și nici posibilitatea titularilor de drepturi de a contesta cuantumul despăgubirii, totuși acordarea despăgubirii după transferul drepturilor de la

implementării în termen a proiectului și a procedurii de expropriere. De asemenea, în cadrul activităților de pregătire construcției LEA de 400 Kv, Ministerul a sesizat existența unui număr de impedimente și provocări care ar putea pune în pericol începerea lucrărilor, finalizarea cu succes în termen, precum și darea în exploatare ulterioară a liniei.

Totodată, precizăm că lucrările de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești vor preceda și/sau se vor desfășura concomitent cu procedura de expropriere, fără a afecta desfășurarea acesteia și cu respectarea măsurilor, condițiilor și cerințelor de protecție a mediului și de reducere a impactului asupra mediului expuse în Acordul de Mediu. Astfel, reiterez că toți proprietarii vor fi despăgubiți în baza rapoartelor de evaluare

	<p>expropriați la expropriator poate fi examinată prin prisma încălcării normelor juridice constituționale ce garantează dreptul la proprietatea privată.</p> <p>Pericolul proiectului raportat la conflictul de norme consta în aceea ca se creează un impediment în aplicarea corectă a prevederilor normative și creează premise pentru aplicarea normei „convenabile într-o situație concretă, pentru alegerea subiectivă și abuziva a normei aplicabile. Totodată, nu este exclusă posibilitatea apariției mai multor litigii dintre expropriator și expropriați referitor la procedura despăgubirii, or în condițiile în care Constituția consacră despăgubirea prealabilă, iar proiectul stabilește e despăgubirea ulterioară, fiecare dintre cei vizați se vor considera îndreptățiți să pretindă aplicarea acelei norme juridice care este mai convenabilă.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Se recomandă revizuirea prevederilor pct. 3, 5, 10 și 11 din anexa proiectului prin prisma necesității aducerii proiectului în concordanță cu prevederile constituționale în ceea ce privește necesitatea respectării condiției exproprierii: acordarea unei despăgubiri juste și prealabile.</p>	<p>elaborate de evaluatori, titularii ai certificatelor de calificare a evaluatorilor, eliberate în modul stabilit de legislație, selecțate de către expropriator, în condițiile și criteriile prevăzute de legislație.</p>
<p>Ministerul Finanțelor (aviz repetat)</p>	<p>La solicitarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 07-743 din 14.02.2022, Ministerul Finanțelor a examinat repetat proiectul definitivat al Hotărârii de Guvern pentru aprobarea proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA)</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (număr unic 518/MIDR/2021) și, conform competențelor funcționale, comunică lipsă de propuneri și obiecții.</p>	
<p>Ministerul Economiei (aviz repetat)</p>	<p>Cu referire la proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (număr unic 518/MIDR/2022), în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Ministerul Culturii (aviz repetat)</p>	<p>Ministerul Culturii, la solicitarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr.07-743 din 14.02.2022 (cu nr. de intrare 600122 din 15.02.2022), a examinat repetat proiectul definitivat al hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (nr. unic 518/MIDR/2021) și comunică susținerea acestuia, întrucât obiecțiile expuse în demersul nr.04/02-09/310 din 15.12.2021 au fost luate în considerație.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Agencia Relații Funciare și Cadastru (aviz repetat)</p>	<p>Agencia Relații Funciare și Cadastru a examinat proiectul definitivat al hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400kV de</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (nr. unic 518/MIDR/2021) și în limita competențelor instituționale comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.</p>	
<p>Agencia Proprietății Publice (aviz repetat)</p>	<p>Urmare demersului Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr.07-743 din 14.02.2022, Agenția Proprietății Publice a examinat repetat proiectul de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești – Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (număr unic 518/MIDR/2021), autor – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și, în limita competențelor funcționale, expune următoarele.</p> <p>Din conținutul proiectului nu este clar în administrarea cui vor fi terenurile obiecte ale exproprierii, necesare pentru lucrările de construcție menționate la art. 3, dar totodată, pct. 15 din anexa la proiect prevede faptul că, în situația în care se expropriează o parte dintr-un bun imobil care nu este format și/sau înregistrat în modul corespunzător în Registrul bunurilor imobile, pe baza măsurărilor executate de expropriator, se determină atât suprafața expropriată, cât și cea neexpropriată, și se va înregistra porțiunea de teren necesară exproprierii, în baza proiectului de formare a bunului imobil și a ordinului Agenției Proprietății Publice. În acest sens, se propune de specificat în conținutul proiectului în administrarea cui vor fi terenurile, în contextul în care Agenția este indicată pentru aprobarea formării bunurilor nou-formate.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Proiectul de Lege a fost completat cu un articol nou prin care terenurile proprietate publică a statului vor fi administrate de Agenția Proprietății Publice, în conformitate cu legislația.</p>

<p>Agencia Moldsilva</p>	<p>Prin prezenta, Agenția Moldsilva informează că a examinat proiectul definitivat al hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (nr. unic 518/MIDR/2021) și comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică</p>	<p>Cu referire la demersul Cancelariei de Stat (nr. 18-23-392-9145 din 18.11.2021) prin care se solicită avizarea proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești - Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (număr unic 518/MIDR/2021) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (Agenția / ANRE) comunica următoarele.</p> <p>Agenția susține în principiu declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești - Chișinău și a stației Back-to-back Vulcănești, luând în considerare Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030 și necesitatea asigurării securității și durabilității aprovizionării cu energie a consumatorilor.</p> <p>Agenția nu susține redacția Proiectului de lege nominalizat în part a ce tine de procedura de expropriere, dat fiind ca aceasta contravine art. 4 alin. (2) al</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Unul din principalele obiective ale Republicii Moldova reprezintă asigurarea securității aprovizionării cu energie electrică a consumatorilor finali, fapt pentru care documentele de politici naționale prevăd implementarea Proiectului de interconectare asincronă a sistemului electroenergetic al Republicii Moldova cu sistemul electroenergetic al României. Proiectul menționat este unul de interes național, prevăzut de Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2030 (în continuare Strategia</p>

	<p>Constituției Republicii Moldova i art. 501 al Codului Civil.</p> <p>În acest sens, menționăm ca, în conformitate cu art. 46 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, nimeni nu poate fi expropriat dacă pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii cu dreptă și prealabilă despăgubire. În conformitate cu art. 127 alin. (2) al Constituției, statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății. Prin urmare, normele constituționale citate garantează dreptul de proprietate și condiționează expres și fără echivoc posibilitatea statului de a pretinde exproprierea pentru cauză de utilitate publică doar cu o dreptă și prealabilă despăgubire a titularului de drept.</p> <p>Pe întreg parcursul Proiectului autorii propun derogări de la norma constituțională printr-o lege organică ierarhic inferioară. fapt inadmisibil din punct de vedere legal.</p> <p>De notat, că întru respectarea prevederilor Constituției Republicii Moldova, a fost adoptată Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488 / 1999, care este o lege specială aplicabilă exproprierii și care stabilește expres procedura de expropriere pentru utilitate publică, nefiind justificată necesitatea unor derogări de la procedura legală prevăzută. or, în Nota informativa la Proiect nu sunt indicate raționamentele care impun asemenea derogări esențiale de la cadrul</p> <p>Important de menționat în acest context este că, art. 9 alin. (1) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative prevede sancțiunea nulității actelor normative</p>	<p>Energetică), aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 102/2013. Proiectul de interconectare a Republicii Moldova cu piața internă de energie a UE prin linii electrice, precum și măsurile de fortificare a rețelelor interne sunt esențiale pentru siguranța aprovizionării cu resurse energetice cît și pentru bunăstarea socială din Republica Moldova. În acest sens, Strategia Energetică apreciază ca strict necesară conectarea asincronă a sistemului energetic național la Rețeaua europeană a operatorilor de transport și de sistem a energiei electrice (ENTSO-E) prin LEA 400 kV Vulcănești – Isaccea (România). Lucrările de construcție a LEA 400 kV pe direcția Vulcănești – Chișinău și a stației electrice de tip Back-to-Back sunt parte a Proiectului de Interconectare a</p>
--	---	---

car contravin prevederilor constituționale: „Constituția Republicii Moldova este Legea Supremă a statului și a societății. Niciun act normativ care contravine prevederilor acesteia nu are o forță juridică”.

De asemenea, prevederile Proiectului propus spre avizare intră în coliziune și cu prevederile Codului civil. Or, autorii Proiectului propun derogări de la Legea nr. 488/1999 inclusiv în partea ce vizează mecanismul de stabilire a plăților compensatorii, fără însă să coroboreze perspectivele derogări cu celelalte norme ale cadrului legal incident.

De notat, ca art. 501 din Codul Civil, prevede expres ca proprietatea este, în condițiile legii, inviolabilă. Dreptul de proprietate este garantat. Nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauză de utilitate publică pentru o dreptă și prealabilă despăgubire. Exproprierea se efectuează în condițiile legii. Potrivit alineatului (4) al aceleiași norme legale: „Despăgubirile prevăzute la alin.(2) și (3) se determină de comun acord cu proprietarul sau, în caz de divergență, prin hotărâre judecătorească. În acest caz deci de retragerea bunurilor din proprietatea persoanei nu poate fi executată până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești”.

Astfel, atribuirea despăgubirilor printr-un act administrativ unilateral al expropriatorului și doar ca urmare a exproprierii, contravine prevederilor imperative ale Codului civil care stabilește modul de determinare a despăgubirilor și anume: „ de comun

rețelilor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza I și vor fi realizate până în anul 2024.

Totodată, în contextul circumstanțelor/limitărilor apărute pe piața energiei electrice și gazelor naturale a Republicii Moldova începând cu luna octombrie 2021, cât și în contextul crizelor în domeniul energetic pe plan regional, Republica Moldova urmează să întreprindă acțiunile necesare pentru asigurarea securității energetice a țării.

În acest context, considerăm că proiectul de lege va facilita procesul de construcție a (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești.

Cum s-a remarcat în aviz, autorul proiectului a propus mai multe derogări la proiectul de lege de la alte acte normative, astfel optimizând implementarea Proiectului în termeni prestabiliți de Acordul

acord" sau în caz de divergență „prin hotărâre judecătorească”.

În aceeași măsură, prevederile proiectului contravin Codului civil în partea ce vizează momentul transferului de drepturi de la expropriat la expropriator în caz de litigiu judiciar și anume, după rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești.

Este important de menționat ca, art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale stabilește ca, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa, decât pentru cauza de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generate ale dreptului internațional.

Or, anume Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999 este o lege specială, care reglementează procedura de expropriere pentru utilitate publică, având drept scop apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor supuse exproprierii, în strictă corespundere cu principiile unui stat de drept și cu bunele practici internaționale.

În acest sens, relevăm ca în Cerințele de performanță 5 ale Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare, este notat faptul că, în cazul în care procedura de expropriere nu este gestionată corect, este riscul creării dificultăților pe termen lung și sărăcirea pentru persoanele și comunitățile afectate. Astfel, în cazul exproprierii trebuie întreprinse acțiunile adecvate pentru

de împrumut (dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare), Contractul de finanțare (dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Investiții) și Acordurile de finanțare (dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare). Justificarea derogărilor se regăsește în Nota informativă la proiectul de lege, fiind absolut necesare pentru atingerea scopului obiectivului strategic și de importanță națională. Totodată, aceste derogări sunt necesare pentru atingerea indicatorilor cantitativi și calitativi în termenul preconizat pentru realizarea proiectului. De notat, că derogarea de la prevederile Legii 488/1999 în partea ce vizează mecanismul de stabilire a plăților compensatorii, este absolut imperioasă având în vedere anvergura proiectului strategic și anume construcția a 158 km de linie electrică

	<p>a atenua impactul negativ asupra persoanelor strămutate ar trebui planificate și implementate cu atenție.</p> <p>Mai mult ca atât, art. 10 din Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative prevede ca, legea organică este actul normativ care prezintă o dezvoltare a normelor constituționale și poate interveni în domeniile expres prevăzute de Constituție. La caz, se constata că prevederile din Proiectul de lege nu reprezintă o dezvoltare a normelor constituționale, ci norme derogatorii de la prevederile Constituției.</p> <p>În aceeași măsură, este neîntemeiată și neconstituțională Anexa la Lege „Procedura specială de expropriere aplicabilă construcției liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-back Vulcănești”</p> <p>Or, prin sintagma din art. 28 din Anexa la Proiectul de lege " ...fără a putea contesta transferul de la expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. lit. a) din prezenta lege și după caz, al dreptului de folosință prevăzut de art. 3 lit. b) din prezenta lege" se limitează accesul la justiție a expropriaților, accesul la justiție fiind un principiu fundamental într-un stat de drept.</p> <p>Atragem atenția, că în conformitate cu art. 20 din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.</p>
<p>aeriană, ce face imposibilă evaluare și despăgubirea simultană a peste 10 mii de terenuri estimate la momentul demarării lucrărilor de construcții. Expropriatorul va efectua evaluarea și despăgubirea terenurilor pe etape, astfel cum prevede proiectul tehnic începerea lucrărilor în diferite perioade ale anului sau chiar ani diferiți. Având în vedere specificul lucrărilor de construcție, implementarea prevederilor Legii 488/1999 este absolut ineficientă și nu poate fi aplicată Proiectului în cauză.</p>	

Totodată, art. 6 Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, stabilește că orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

În concluzie, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică reține necesitatea revizuirii Proiectului Legii privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și stației Back-to-Back Vulcănești, cu excluderea normelor neconstituționale și promovarea unor norme legale demne unui stat de drept. Redacția actuală a proiectului de lege va compromite valoarea și importanța națională a obiectivelor respective.

În scopul realizării eficiente a Proiectului de Dezvoltare a Sistemului Electroenergetic, care reprezintă un obiectiv de importanță strategică pentru Republica Moldova, declararea de utilitate publică și de interes național a lucrărilor de construcție necesare implementării proiectului, urmează a fi efectuată în strictă conformitate cu legislația în vigoare, respectarea drepturilor constituționale și intereselor legitime ale persoanelor afectate.

**Institutul de Proiectări pentru
Organizarea Teritoriului (aviz repetat)**

La solicitarea Dvs. Nr. 07-743 din 14.02.2022 referitor la examinarea și avizarea repetată a proiectului de hotărâre privind aprobarea proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești, Vă transmitem spre examinare următoarele obiecții și propuneri la proiectul legii:

1) Reiesind din prevederile art. 12 al Legii nr. 1308/1997, ultima propoziție din art. 11 al proiectului legii de expus în următoare redacție:
“Prin derogare de la prevederile art. 12 ale Legii nr. 1308/1997, excluderea terenurilor din categoriile de terenuri cu destinație agricolă și ale fondului silvic, precum și circuitul agricol/silvic, afectate de lucrările de construcție de interes național menționate în art. 3, se va efectua fără compensarea pierderilor”

2) Reieșind din specificul lucrărilor necesare a fi executate în cadrul proiectului vizat și prevederile actelor legislative și normative din domeniul relațiilor funciare, cadastrului și organizării teritoriului, precum și în contextul asigurării procedurilor de achiziții de servicii de către instituțiile statale implicate, se propun unele completări de clarificare ce țin de
- componența lucrărilor de care este responsabil
Î.S. Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului;

Se acceptă

Textul proiectului a fost ajustat în concordanță cu prevederile Legii nr. 1308/1997

Se acceptă

Reieșind din necesitatea clarificării procedurilor de achiziții de servicii de către instituțiile implicate, au fost efectuate completările de rigoare.

- modul de finanțare a lucrărilor cadastrale și de organizare a teritoriului, evaluarea despăgubirilor și, în special, finanțarea lucrărilor de elaborare a proiectului de organizare a teritoriului în satul Novosiolovca din raionul Taraclia (lucrări premergătoare de identificare a proprietarilor bunurilor imobile).

Reieșind din cele expuse, se propune de expus art. 15 în următoarele redacție:

“Responsabil de efectuarea lucrărilor cadastrale și de organizare a teritoriului (identificarea bunurilor proprietate privată, delimitarea proprietății publice, modificarea planurilor cadastrale și elaborarea planurilor geometrice, formarea bunurilor imobile, elaborarea proiectelor de organizare a teritoriului după necesitate, elaborarea studiilor pedologice și întocmirea dosarelor de schimbare a categoriei de destinație după necesitate), evaluarea despăgubirilor și întocmirea informațiilor sistematizate privind transmiterea în proprietate/ folosință statului a bunurilor imobile menționate în art. 4 (anexe la actul de expropriere) este Î.S. Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului. Finanțarea lucrărilor cadastrale și de organizare a teritoriului, evaluarea despăgubirilor și întocmirea informațiilor sistematizate va fi realizată prin intermediul IP “Unitatea consolidate pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energetic. Finanțarea lucrărilor de elaborare a proiectului de organizare a teritoriului în satul Novosiolovca din raionul Taraclia va fi realizată prin intermediul Agenției

Relații Funciare și Cadastru în baza programului bugetar de stat.”

- 3) Reieșind din competențele atribuite titularilor de drepturi asupra bunurilor imobile conform prevederilor Codului Civil și Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998 la art. 16 alin (2) al proiectului legii se propune: de exclusus sintagma
„sau a reprezentantului Î.S. “Institutul de proiectări pentru Organizarea Teritoriului”
Conform prevederilor art. 26 a Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998:
- înregistrarea drepturilor se efectuează la cererea titularilor de drepturi;
 - în cazul în care cererea de înregistrare a drepturilor este depusă de reprezentantul titularului de drepturi, reprezentantul prezintă procura autenticată notarial, contractul sau un alt document ce îi confirmă împuternicirile;
 - în cazul înregistrării drepturilor asupra unui bun imobil care aparține Republicii Moldova sau unei unități administrativ-teritoriale a ei, în numele lor acționează autoritățile publice autorizate.
- Totodată, atragem atenția Dvs., că urmare participării pe parcursul ultimilor 12 ani în proiecte similare, de importanță națională, cum ar fi:
- construcția conductei de transport gaze pe direcția Ungheni-Chișinău;
 - reabilitarea și extinderea drumurilor naționale;

Nu se acceptă

Având în vedere volumul și complexitatea lucrărilor cadastrale, inclusiv cele de înscriere în Registrul bunurilor imobile, autorul proiectului de lege prin includerea Î.S. “Institutul de proiectări pentru Organizarea Teritoriului a urmărit optimizarea procesului de înscriere în RBI.

	<p>- reabilitarea rețelilor de energie electrică; reabilitarea sistemelor de irigare-desezare; înregistrarea drepturilor asupra bunurilor imobile, care aparține Republicii Moldova (inclusiv în cazul exproprierii) sau unei unități administrativ-teritoriale, nu a fost asigurată de către Î.S. "Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului", anume pe motivul normelor impuse de Legea nr. 1543/1998 și reieșind din faptul că asigurarea înregistrării bunurilor imobile de către persoane terțe atrag niște costuri suplimentare pentru prestarea serviciilor și alte proceduri care tergiversează procesul de finalizare a lucrărilor.</p> <p>4) Reieșind din propunerile la art. 15 al proiectului legii și responsabilitățile atribuite Institutul de proiectări pentru Organizarea Teritoriului se propune: pct. 7 din anexa la proiectul Legii de expus în redacția nouă: „După emiterea/aprobarea Hotărârii de Guvern (Act de expropriere) Î.S. "Institutul de proiectări pentru Organizarea Teritoriului" va efectua evaluarea bunurilor indicate la art. 4”</p> <p>5) Reieșind din propunerile la art. 15 al proiectului legii și responsabilitățile atribuite Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului se propune: de exclus sintagma „selecția de către expropriator, în condițiile prezentei legi” din pct. 9 din anexa la proiectul Legii.</p>	<p>Nu se acceptă La etapa emiterii/aprobării HG (act de expropriere), IPOT în baza proiectului tehnic final va dispune de informația necesară pentru efectuarea evaluării bunurilor imobile expropriate. Astfel, propunerea amânării procesului de evaluare după emiterea Actului de expropriere, este nejustificată.</p> <p>Se acceptă</p>
--	--	---

	<p>În cazul în care Î.S. "Institutul de proiectări pentru Organizarea Teritoriului" se numește responsabil pentru evaluarea despăgubirilor, inclusiv evaluarea bunurilor imobile, acesta urmează să desfășoare procedura de achiziții a serviciilor de evaluare conform prevederilor legislației în vigoare. Urmare organizării procedurii de achiziția a serviciilor de evaluare selectarea întreprinderii de evaluare va reveni :</p> <ul style="list-style-type: none"> - comisiei de achiziții al Î.S. IPOT dacă valoarea serviciilor nu va depăși 400 000 lei; - comisiei de achiziții al Î.S. IPOT, consiliului de administrație și fondatorului întreprinderii, conform prevederilor art. 7 alin. 2 lit. (h), art. 8 alin. 7 lit. (s) din Legea nr. 246/2017. <p>6) În pct. 13 lit. (b) din anexa la proiectul Legii cuvântul „art.” de substituit cu „pct.”</p> <p>7) În pct. 15 din anexa la proiectul Legii de exclus sintagma „de expropriator”.</p> <p>8) În pct. 22 din anexa la proiectul Legii, după cuvintele „de despăgubire” de introdus sintagma „pentru terenurile proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale”.</p> <p>Compensarea prejudiciilor pentru excluderea terenurilor din circuit silvic între autoritățile statale implicate, finanțate din bugetul de stat, nu sunt rezonabile.</p> <p>9) Pentru stabilirea unor norme, care nu sunt prevăzute în acte normative în vigoare de întrodus un pct.</p>	<p>Se acceptă Au fost efectuate corectările corespunzătoare</p> <p>Se acceptă A fost ajustat textul proiectului</p> <p>Se acceptă A fost ajustat textul proiectului</p> <p>Nu se acceptă</p>
--	--	---

	<p>(după pct. 15) suplimentar în anexa la proiectul de lege ce ține de procedura de formare a bunurilor imobile, după cum urmează:</p> <p>“În situația în care se expropriează o parte dintr-un bun imobil, proprietate privată a titularilor de drepturi afectați, care nu acceptă propuneri de expropriere din anumite motive, se află în afara hotarelor țării sau decedați, formarea bunurilor imobile se va efectua în temeiul actului de expropriere, fără acordul proprietarului terenului, și în baza ordinului de aprobare a proiectului de formare a bunului imobil emis de Agenția Proprietății Publice”.</p> <p>Introducerea acestei norme este impusă de nereglementarea procedurii de formare a bunurilor imobile în cazul exproprierii în Legea cu privire la formarea bunurilor imobile nr. 354/2004. Totodată, după emiterea actului de expropriere Agenția Proprietății Publice devine administratorul terenurilor expropriate în conformitate cu prevederile Legii nr. 121/2007. Este de menționat, că asemenea proceduri deja erau aplicate în cadrul proiectului de construcția conductei de transport gaze pe direcția Ungheni-Chișinău.</p>	<p>Considerăm că pct. 15 din anexa la proiectul de lege acoperă toate bunurile imobile expropriate, indiferent de forma de proprietate. Transferul dreptului de proprietate se consideră efectuat la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova al actului de expropriere, astfel formarea bunurilor imobile se va efectua în temeiul actului de expropriere, fără acordul proprietarului terenului, și în baza ordinului de aprobare a proiectului de formare a bunului imobil emis de Agenția Proprietății Publice.</p>
<p>Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei (aviz repetat)</p>	<p>Cu referire la proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (număr unic 518/MIDR/2021), Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul</p>	

	<p>energeticii, comunică susținerea proiectului, cu operarea următoarelor rectificări de conținut:</p> <p>Art. 11 al proiectului de lege, lit. b) se va ajusta în concordanță cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1170/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri, după cum urmează:</p> <p>„b) temporară, în cazul terenurilor afectate pe durata executării lucrărilor supraterrane necesare pentru construcția obiectivelor menționate. Prin derogare de la prevederile art. 12 ale Legii nr. 1308/1997, excluderea terenurilor din categoriile de terenuri cu destinație agricolă și ale fondului silvic precum și din circuitul agricol și atribuirea lor la alte categorii de terenuri afectate de lucrările de construcție de interes național menționate la art. 3, se va efectua fără compensarea pierderilor”;</p> <p>În pct. 13 al proiectului de lege, lit. b), sintagma „art. 10” se va corecta cu sintagma „pct. 10”.</p>	<p>Se acceptă Au fost efectuate modificările corespunzătoare în proiectul de lege</p> <p>Se acceptă Au fost efectuate corectările necesare în proiectul de lege</p>
--	---	---